

Indholdsfortegnelse

Introduktion og læsetips	15
Tilegnelse	18
Forord til anden udgave.....	18
Redaktørens introduktion.....	19
KAPITEL 1: Definition og område	21
Hvad er psykiatri?	21
Forekomst af psykisk sygdom og lidelse.....	21
Stockholmere	23
Psykiske helbredsproblemer i interview med udsnit af den almene befolkning	23
Specialiseret psykiatrisk behandling	24
Forringet arbejdsevne.....	24
Behov for socialpsykiatriske foranstaltninger.....	24
Hjemløse.....	25
Kriminalforsorgen.....	25
Sammenfatning.....	25
KAPITEL 2: Hjerne, gener og miljø	27
Hvordan gener arbejder	29
Neuroner	31
Synapse.....	31
Signalstoffer	32
Billeddannelse af den levende hjerne	33
Signalstoffer og psykisk sygdom	34
Litium og hjernen	36
Infektion, stofpåvirkning og somatisk sygdom kan give hjernesymptomer	36
Stress	37
Kognition og kognitiv terapi.....	39

Kommentar.....	40
KAPITEL 3: DSM-IV- og ICD-10-diagnoseklassifikation	41
Interviewinstrumenter, skalaer og termer	43
Komorbiditet og andre problemer.....	44
DSM-IV, ICD-10 og loven	44
Journalføring, attester og registre.....	45
KAPITEL 4: Psykiatrisk status.....	47
Eksempler på lægens dokumentation	49
KAPITEL 5: Den professionelle samtale	51
Øvelse.....	54
KAPITEL 6: Kultur og etnicitet	55
Definitioner	56
Videnskabelig medicin, alternativ medicin og folketro ..	56
Betydning for psykisk sygdom.....	57
Psykofarmakabehandling og etnicitet.....	58
Krænkelser af flygtninge	59
Mødet med mennesker fra andre kulturer.....	59
Råd til danskfødte personale	60
KAPITEL 7: Tvang og frihedsberøvelse	63
Nødværge	65
Praktiske rutiner	65
Assistance fra politiet.....	66
Anmeldelsespligt	66
Retspsykiatrisk behandling	66
Vold mod personale	67
Statistik.....	67
KAPITEL 8: Evaluering af behandling	69
Evaluering.....	70
Retningslinjer.....	71
Kvalitetsindikatorer	71
Brugerundersøgelser.....	71
Evidens for psykoterapi	72
Hvordan kognitiv terapi opstod.....	73
Evidens for psykoedukative tiltag	74
Evidens for social færdighedstræning.....	74
Evidens for behandlingshjem	74
Evidens for medicinsk behandling.....	75

KAPITEL 9: Affektive sindslidelser	77
Forekomst.....	78
Køn, arv og miljø.....	78
Depressive syndromer	79
Depressiv episode efter ICD-10	79
Egentlig depression (Major Depressive Episode), efter DSM-IV	80
Dystymi	82
Øvrige depressionstyper	82
Behandling af depressive syndromer	82
Medicinsk behandling.....	84
Elektrokonvulsiv behandling (ECT).....	86
Bipolar Affektiv Sindslidelse efter ICD-10.....	86
Bipolar Disorder efter DSM-IV	87
Bipolar I-syndrom.....	87
Mani.....	88
Bipolar II-syndrom.....	89
Cyklotymi	89
Behandling af bipolart syndrom.....	90
Medicinsk behandling.....	90
Psykoedukative programmer.....	90
Forebyggelse af affektive syndromer	91
Skalaer til diagnosticering af bipolare syndromer.....	91
Ny viden om den deprimerede hjerne.....	93
KAPITEL 10: Skizofrene syndromer og andre psykoser	95
Forekomst.....	96
Skizofrene syndromer	96
Skizofreni efter ICD-10	96
Skizofreni efter DSM-IV.....	98
Undergrupper i DSM-IV	100
Debut, forekomst og prognose.....	101
Teorier om årsager til skizofreni.....	101
Behandling af skizofreni.....	103
Antipsykotisk medicin.....	103
Andre behandlingskomponenter	104
Aktuelle forskningsresultater af betydning for behandlingen.....	105
Kognition.....	105
Tidlig indgriben	106
Antipsykosemidler og graviditet.....	107
Prognose	107
PANSS	108

Skizotypisk Sindslidelse, F21 (DSM-IV: Skizotypisk Personlighedsforstyrrelse).....	112
Paranoide psykoser, F22	112
Akutte og forbigående psykoser, F23 (DSM-IV: Kortvarig psykose).....	115
Induceret paranoid psykose, F24 (DSM-IV: Delt psykose (Folie à Deux))	116
Skizoaffektive sindslidelser F25.....	116
Psykotisk syndrom forårsaget af somatisk sygdom F06.0-3 eller stoffer F1X.5.....	116
KAPITEL 11: Angsttilstande	121
Ordet angst – etymologi.....	122
Angst og ICD-10.....	122
Forekomst af angst i forskellige populationer	123
Ældre i Göteborg.....	124
Patienter med apopleksi i Umeå	124
Primærsektorens patienter.....	125
Angst, gener og miljø	125
Angst- og panikanfald.....	126
Virkelighedstolkning	127
Diagnostik	127
Behandling.....	128
Agorafobi, F40.0	129
Generaliseret angst, F41.1.....	130
Forekomst.....	132
Behandling.....	133
Medicin	133
Psykoterapi	133
Socialfobi F40.1	134
Neurobiologi	135
Forekomst.....	136
Behandling.....	137
Lægemidler	137
Psykoterapi	137
Prognose	138
Forebyggelse	138
Enkeltfobi – fobisk angst i særlige situationer (Specifikke fobier), F40.2.....	139
Tvangssyndrom, Obsessiv-kompulsiv tilstand (OCD), F42	139
Neurobiologi	141
Forekomst.....	141

Yale Brown tvangsskala (Y-BOCS).....	142
Behandling.....	143
Posttraumatisk belastningsreaktion (stressyndrom), PTSD, F43.1.....	144
Akut belastningsreaktion (stressyndrom), F43.0.....	146
Tilpasningsreaktion, F43.2.....	146
Forekomst.....	147
Behandling.....	148
KAPITEL 12: Stofrelaterede forstyrrelser	151
Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af psykoaktive stoffer, F10-19	151
Definitioner	156
Hvad er afhængighed og narkomani?	157
Alkohol.....	159
Alkoholeffekter	160
Risikoniveauer	160
Medicinske konsekvenser af højt alkoholforbrug.....	163
Hvem gør hvad?.....	165
Evidensbaserede behandlinger ved alkoholafhængighed.....	166
Narkotika	169
Opioider	169
Behandlingsalternativer.....	170
Centralstimulantia	171
Cannabis.....	173
Hallucinogener	174
Forebyggelse af narkotikamisbrug.....	175
Udbrændthed blandt sundhedsprofessionelle	175
Anabole steroider.....	176
Nikotin	176
Koffein.....	178
Opløsningsmidler.....	178
Beroligende midler	178
Dobbeltdiagnose (komorbiditet)	179
Underretningspligt	179
Kommentar.....	180
KAPITEL 13: Spiseforstyrrelser.....	181
Anorexia nervosa, Nervøs spisevægring, F50.0.....	182
Bulimia nervosa, Nervøs spiseanfaldstilbøjelighed, F50.2	183
Atypisk spiseforstyrrelse	184

Overspisning.....	184
Fedme	184
KAPITEL 14: Somatoforme syndromer, F45	187
Ny viden	189
Generelle udrednings- og behandlingsforslag	191
KAPITEL 15: Personlighed og personlighedsforstyrrelser	193
Personlighed	193
Personlighedsforstyrrelse.....	194
Paranoid personlighedsforstyrrelse.....	196
Skizoid personlighedsforstyrrelse	197
Skizotypal personlighedsforstyrrelse (ICD-10: Skizotypisk sindslidelse)	197
Dyssocial personlighedsforstyrrelse og psykopati	197
Borderline personlighedsforstyrrelse (ICD-10: Emotionelt ustabil personlighedsforstyrrelse, borderline type).....	198
Histrionisk personlighedsforstyrrelse	199
Narcissistisk personlighedsforstyrrelse (ikke i ICD-10).....	199
Avoidant (undvigende) personlighedsforstyrrelse (ICD-10: Evasiv (ængstelig) personligheds- forstyrrelse).....	199
Dependent personlighedsforstyrrelse	200
Obsessiv-kompulsiv/tvangspræget personlighedsforstyrrelse.....	200
Uspecificeret personlighedsforstyrrelse	200
Diagnostik	201
Behandling.....	201
KAPITEL 16: Neuropsykiatriske forstyrrelser hos børn og unge	203
Mental retardering, F70.....	203
Indlæringsforstyrrelser	205
Motorisk forstyrrelse	206
Kommunikationsforstyrrelser.....	206
Gennemgribende udviklingsforstyrrelser, F84	206
Autistisk syndrom, infantil autisme, F84.0.....	206
Aspergers syndrom, F84.5.....	207
Rett syndrom, F84.2	209
Desintegrativ forstyrrelse (dementia infantilis)	209
Hyperaktivitetssyndrom med opmærksomhedsfor- styrrelser, ICD-10 Hyperkinetisk forstyrrelse, F90	209

Adfærdsforstyrrelser (CD), F91.....	211
Oppositionel adfærdsforstyrrelse (ODD)	212
Andre syndromer i barndom og ungdom	212
Tourettes syndrom	212
KAPITEL 17: Konfusion, demens	215
Konfusion, Delir/Delirøs tilstand, F05	215
Demens, F00-03.....	217
Alzheimers sygdom	218
Vaskulær demens	219
Andre demenstyper	220
Støtte til pårørende	220
KAPITEL 18: Neurologiske sygdomme	225
Apopleksi.....	225
Epilepsi	226
Traumatisk hjerneskade	226
Parkinsons sygdom	226
Multipel sklerose	227
Aids (Autoimmune deficiency syndrome).....	227
Restless legs (RLS)	228
Svimmelhed	228
Spændingshovedpine.....	229
Huntingtons chorea	229
KAPITEL 19: Kønsspecifikke psykiatriske forstyrrelser	231
Kvindens psykiske lidelser og tilstande	232
Præmenstruel dysfori	232
Fødselspsykose.....	233
Fødselsdepression	234
Andre forstyrrelser efter fødsler	234
Menopause	235
Andropause hos mænd	235
KAPITEL 20: Seksualitet	237
Seksualitetens udvikling	237
Seksuelle funktionsforstyrrelser.....	238
Behandling.....	239
Seksuelle afvigelser.....	239
Behandling.....	241
Transseksualisme	241
Seksualitet ved psykisk sygdom.....	242

KAPITEL 21: Søvnforstyrrelser	245
Hvad søvn er	245
Søvnmangel.....	246
Skifteholdsarbejde.....	246
Søvnhygiejne.....	247
Søvnforstyrrelser.....	247
Søvnanamnese	249
KAPITEL 22: Øvrige psykiske forstyrrelser	251
Tilpasningsreaktion (hører i ICD-10 under stressrelaterede tilstande)	251
Patomimi/sygdomsefterligning	252
Dissociative syndromer (hører i ICD-10 under dissociative tilstande, sammen med dissociative somatiske tilstande (konversionstilstande))	252
Impulskontrolforstyrrelser	253
Kleptomani	253
Pyromani	254
Ludomani	254
Trichotillomani	255
Intermitterende eksplosivitet	255
Øvrige impulskontrolforstyrrelser	256
KAPITEL 23: Selvmord og selvmordsforsøg.....	257
Selvmord.....	257
Perspektiv	258
Bedømmelse af selvmordsrisiko hos en patient.....	259
Reaktioner ved et selvmord.....	260
At forebygge selvmord	261
Selvmordsforsøg	263
Unge mennesker.....	265
KAPITEL 24: Retspsykiatri.....	267
Mentalundersøgelse	268
Psykiatrisk behandling i fængsler	268
Psykiatriske særforanstaltninger	269
Opfølgning af behandlede.....	270
Risikobedømmelse	270
Retspsykologi (forensisk psykologi)	270
Ofre for kriminalitet	271
Casebeskrivelser.....	272

KAPITEL 25: Psykiatrien i sundhedsvæsenet	275
Historisk tilbageblik	275
Institutionaliseringen – den store indespærring	275
Afinstitutionaliseringen – det store omsorgssvigt	277
Distriktspsykiatrien.....	278
Assertive Community Treatment.....	279
Specialiseret evidensbaseret ambulante behandling – OPUS	279
Love, ansvar og beslutningstagning.....	281
Omkostninger	281
Personale i det psykiatriske sundhedsvæsen	282
Læge	284
Psykolog	284
Psykiater	284
Sygeplejerske.....	284
Social- og sundhedsassistent.....	285
Ergoterapeut og fysioterapeut	285
Pædagog	285
Socialrådgiver	286
Kommentar til personalesammensætningen	286
BILAG 1: Lægemiddelliste (udvalg)	287
BILAG 2: Almindelige psykiatriske diagnosekoder	289
INDEKS	291